

De betere Simson

Onderstaande Schriftoverdenking is van de hand van ds. E. Th. van den Born (1900-1982).[1]

Vervolgens zei Simson: Moge mij ziel sterven mét de Filistijnen! ~Richt. 16:30a
En Jezus zei: Vader, vergeeft het hun, want zij weten niet wat zij doen. ~Luk. 23:34a

Simson, staande tussen de pilaren van Dagon's tempel, wil sterven. En van dit willen sterven is veel moois te zeggen: Hij wil in zijn dood de Filistijnen nog eenmaal de vraag voorleggen wie meer te vrezen is: God-Jahwe of Dagon, hun afgod? Hij wil Israël nog eenmaal bevrijden van de overmacht van de vijand, en in zijn dood zijn grote liefde voor zijn volk bewijzen. Twee dingen bewegen Simson tot zijn sterven - het recht van God over Zijn vijanden en de liefde van God voor Zijn volk. Daarom wil hij nog eenmaal bekleed worden met zijn ambtelijke heerlijkheid - de kracht van de Geest van God.

En zo wordt dit sterven van Simson zijn grootste daad, want in zijn sterven neemt hij meer Filistijnen mee, dan hij tijdens zijn leven gedaan heeft - het recht triomfeert over de vijanden, de liefde verlost het volk. Maar tevens bewijst Simsons grootste daad zijn grote zwakheid - want dat Simson hier is met uitgestoken ogen, tot spot en hoon, is eigen schuld, eigen zonde. Hij is hier, omdat hij zijn ambt verspeeld heeft door het verraden van zijn ambtsgeheim. De Filistijnen triomferen over deze held, omdat in Simson de zonde getriomfeerd heeft. Vraag aan Simson: hoe bent u hier gekomen? En 't verdrietige antwoord moet zijn: ontrouw en ongehoorzaamheid.

Simson is wel groot in zijn sterven en stervensgebed - de smaad wegnemen hem aangedaan, en de Filistijnen laten weten, dat Israëls God alleen God is, maar tevens is hij zeer klein; hij kan niet verder meer, het is zijn laatste rechts- en liefdesworsteling - sterven *met* de Filistijnen, in het geloof dat hij toch *niet* sterft met de Filistijnen.

Maar hier op Golgotha is de betere Simson. En deze heeft ook Zijn stervensgebed: Vader, vergeeft het hun, wat zij weten niet wat zij doen. En Hij is er veel erger aan toe dan Simson. Hij hangt aan het kruis. Hij zal geen pilaar bewegen, noch steen. En om Hem heen zijn ook honende vijanden - Filistijnen. Maar als u nu vraagt, hoe is Hij hier gekomen? - Jezus - dan moet het antwoord zijn: omdat Hij trouw bewaard heeft Zijn ambt en ambtsgeheim. Hij heeft nog steeds zuiver gewerkt naar recht en liefde. Hij is dan ook in deze nood gebracht door God, om nu het *eigenlijke werk* te doen - de liefde van God zegt *vandaag* tot Hem: sterf de dood voor de Uwen, dat is recht - en het recht van God zegt *vandaag*: sterf *alleen*, dat is liefde, en straks mag U opstaan tot de strijd. Uw haters wijd en zijd, al sidderende vluchten! Jezus' laatste dag schijnt wel Zijn zwakste dag te zijn, maar het is niet waar, en Jezus' stervensgebed is het gebed van de Held van God. Hij wil vandaag *alleen* sterven. Hij wil vandaag *uitstel* voor alle Filistijnen. Hij wil vandaag wel hebben schijnbaar triomferende vijanden, want Hij wil vandaag bewijzen, dat Hij de Zijnen heeft liefgehad tot het einde, om daarna aan het einde te bewijzen, dat Hij Zijn vijanden heeft gehaat van 't begin af!

Wij zullen ons zeer verblijden in deze betere Simon - als Hij zwak is, is Hij machtig, als Hij verloren schijnt, overwint Hij, als Hij bidt: "vergeef het hun", dan komt Hij te rechter tijd met het zwaard van Zijn mond. Maar daarom heeft God Hem ook uitermate vernederd hier. Deze Simson is naar het hart gestoken, deze Simson is met helse hoon beladen, deze Simson moet alleen verpletterd worden onder het werelddak. Hij gaat alleen onder in de eeuwige dood! Maar als Hij bidt heeft Hij zuiver vastgehouden de liefde van God en het recht van God - de liefde, die alle vrede-roepers zoekt, en het recht, dat alle oorlogmakers verpletteren zal. Hij zet in dit gebed alles op zijn plaats. Omdat Hij liefheeft, bidt Hij: *straks* kome de vergelding, omdat Hij het recht bemint, bidt Hij *vandaag* om de jongste dag. Omdat Hij liefheeft, wil Hij "geheel Israël" zalig maken - Hij krijgt tijd daarvoor - en omdat Hij het recht zoekt, zegt Hij vandaag reeds, dat Hij het wapen scherp gaat dat hem - het beest - bestrijden moet - Zijn dag komt.

Simsons gebed openbaart al zijn zwakheid - het is nog-één-maal, Christus' gebed openbaart al Zijn kracht - het is voor goed - de liefde krijgt nu haar dagen om ze allen te vergaderen, en het recht ontvangt nu haar dagen om ze allen te verpletteren. Hij is zeer te vrezen in dit eerste kruiswoord - elke liefdedag is duur gekocht, zo hoort Hem, hoort Hem, en de dag van Zijn toorn is naar recht vastgelegd, Hij zal te rechter tijd bewegen de hemel en de aarde - Simson

beweegt Dagon's tempeldak, Christus beweegt het werelddak. Daarom is de bekering nooit zo dringend geworden als na dit eerste kruiswoord - mag deze Simson U redden, of moet deze Simson U verpletteren? En alle dagen zijn geteld naar de liefde van God, en naar het recht van God.

En zo stierf Jezus op Goede Vrijdag alleen.

[1] Overgenomen en licht gemoderniseerd uit: E.Th. van den Born, *Van Souvereine Liefde* (Goes: Oosterbaan & Le Cointre, z.j.).

De machteloze voorbidder

Onderstaande Schriftoverdenking is van de hand van Ds. E. Th. van den Born (1900-1982).[1]

Maar indien niet, schrap mij alstublieft uit Uw boek, dat U geschreven hebt.

~Ex. 32:32b

Mozes verkeert in grote angst om het volk Israël. Want dit volk heeft in het uur, waarin de Heere het voor eeuwig wilden aannemen als Zijn volk, de Heere reeds verworpen. En nu wil God het volk verwerpen, dat Zijn liefde versmaad heeft. En nog op de berg Sinaï bidt Mozes zijn eerste gebed voor Israël. "HEERE, waarom zou Uw toorn ontbranden tegen Uw volk, dat U met grote kracht en sterke hand uit het land Egypte geleid hebt?" (Ex. 32:11). En in dit gebed heeft Mozes nog een heerlijke pleitgrond voor het schuldige volk. "Denk aan Abraham, aan Izak en Israël, Uw dienaren, aan wie U bij Uzelf hebt gezworen en tot hen gesproken hebt..." (Ex. 32:13). De pleitgrond van Gods onveranderlijke beloften, de vastigheden van Zijn genadeverbond. Hier beweegt Mozes zich in zijn liefde voor Israël nog binnen de grenzen van het geopenbaarde, van wat God beloofd heeft.

Daarom was dit gebed een machtig wapen. En de Heere hoort, omdat Hij Zichzelf verhoort. Israël zal als *volk* behouden worden.

Maar als Mozes de berg afkomt en de gruwel ziet van Israëls zonde, en de hoon die Israëls God is aangedaan, houdt hij een *strafgericht* onder het volk. En door de stam van Levi vallen er 3000 door het zwaard. Israël wordt wel niet *uitgeroeid*, maar wel *getuchtigd*. Maar is deze straoefening voldoende geweest? Is hiermee nu de toorn verzadigd? Zal de Heere nu in gunst wederkeren? Dat wordt nu de bange vraag! En zo niet, wat zal dan de dag van morgen brengen? Vuur en sulfer? De nacht, die volgt op dit strafgericht, is wel één van de benauwendste in het leven van Mozes. Wat zal de Heere doen, indien dit gericht niet voldoende is geweest?

En in zijn brandende liefde voor Israël bedenkt Mozes een nieuw plan in zijn sombere nachtwake. Hij zal, wanneer de morgen aanbreekt, tot God gaan en hij zal tot de Heere zeggen: “Nu dan, of U toch hun zonden wilde vergeven! Maar indien niet, schrap mij alstublieft uit Uw boek, dat U geschreven hebt” (Ex. 32:32). Dat is de enige mogelijkheid, die hij nog ziet. Deze oplossing heeft hij kunnen vinden. Hij in de plaats van dit schuldige volk.

Zo gaat Mozes tot God. Hij heeft twee plannen de Heere voor te leggen. Het ene is het strafgericht, dat hij gehouden heeft. Misschien is dat voldoende geweest. En zo dit niet het geval is, delg mij dan uit.

Is die Mozes niet een held? Is hij niet sterk van liefde als hij de berg opgaat? Hij biedt zichzelf aan. Hij in plaats van dit volk! En toch heeft de Heere deze voorbede afgewezen. Het was wel sterk van *liefde*, maar het *zweeft in de lucht*, omdat Mozes in deze voorbede verlaten heeft de vaste bodem van het Woord van God, en zich onttrokken heeft aan het voornemen van de verlossing. Immers, Mozes is *Middelaar van de wet*, en Mozes' roeping is en blijft om de wet over te dragen en door te geven aan Israël, om op die wijze dit volk tot *Christus* uit te drijven. Hij moet boven zichzelf uitwijzen naar Hem, en straks ook vermanen: “hoort Hem, hoort Hem”. Maar Mozes de middelaar van de wet ziet geen *uitkomst* meer, hij weet niet hoe het nu verder moet, opdat het volk behouden mag blijven. En in zijn hartstochtelijke liefde overschrijdt hij zijn grenzen, en wil hij worden *middelaar van de verzoening*, die het volk verlost van de dreigende toorn! Maar op hetzelfde ogenblik weet hij niet meer wat hij zegt, en ziet hij de dwaasheid niet, die hij uitspreekt. Wat hij dan ook wil, gaat allereerst in tegen de

wet zelf, van welke hij bediener is. "Of U toch hun zonden wilde vergeven!" Maar zij hebben *allen* gezondigd. Zij moeten dus *allen* gestraft worden. Hij kan wel zichzelf aanbieden, maar zo wordt alle gerechtigheid niet vervuld. Bovendien komt hij veel te *gemakkelijk* tot zijn aanbod: "schrap mij alstublieft uit Uw boek". Heeft hij wel nagedacht over de vloek van de wet, over de verschrikking van de eeuwige dood? Nee, Mozes heeft zijn aanbod gedaan *zonder* het gezicht op de wet, haar dreiging en haar vloek. En verder gaat wat hij zegt ook in tegen het *evangelie*! Mozes komt nu tot deze dwaasheid: de *middelaar* verloren en het *volk* behouden, de middelaar in de duisternis van het oordeel, en het volk in het licht van het heerlijke Jeruzalem. Hij heeft dus het voornemen van Gods werk verlaten, namelijk dit voornemen, dat een ander alle gerechtigheid zal vervullen, en middelaar en volk komen tot de glorie van het eeuwige leven.

Mozes is hier wel op het *hoogtepunt* van zijn liefde, maar hier blijkt dan ook al zijn *armoede*. Hij heeft wel een glimp gezien van het plaatsvervangend lijden, en er wel iets van verstaan: de middelaar in isolement, ter wille van zijn volk, maar Mozes heeft niet dat kostelijk geheim van *Jezus Christus*, namelijk de *unio mystica*, die heerlijke, grote band van liefde, waardoor allen in de Middelaar begrepen zijn en Hij kan optreden als één met wie wij in het oordeel komen, en met wie wij door het oordeel heen getrokken worden tot het eeuwig zalig leven. En omdat hij deze heerlijke gave niet heeft, omdat hij ook een mens onder velen is, daarom slaat hij een slag in de lucht, probeert hij maar iets, weet hij ook niet of zijn gebed verhoord zal worden. Hij moet dan ook tot het volk zeggen voor hij tot God gaat: "*Misschien* zal ik een verzoening kunnen bewerken voor uw zonden". (Ex. 32:30b).

Gelukkig dat God Mozes, de middelaar van de wet, weer binnen de hem gestelde grenzen heeft teruggebracht, en van zijn overspannen liefde hem genezen heeft. Niet Mozes, maar *Christus* zal Middelaar van de *verzoening* zijn, en Mozes zal tot Christus uitdrijven! En in Hem zal dat heerlijke wonder zijn van de unio mystica, waardoor wij allen in Hem begrepen zijn en waardoor Hij ons mee kan nemen onder het oordeel van de wet, en ons door het oordeel mee kan trekken tot de verbondsglorie na alle gerechtigheid vervuld te hebben. En deze Middelaar van de verzoening zal zeggen: "Neem Mij in plaats van dit schuldige volk". En God zal Zijn voorbede *niet* afwijzen, en Hem nemen, en Hem verbrijzelen onder de vloek van de wet. En God zal *ons met Hem* schrijven in het boek van het leven, en ons met Hem tot erfgenamen van het leven uitroepen!

Mozes heeft dan ook zijn dwaasheid ingezien. God heeft een *andere* gerechtigheid voor Israël aangebracht. En later op de *berg van de* verheerlijking heeft hij geen plannen meer voor te leggen. Daar is Mozes de middelaar van de wet. En daar predikt hij de *noodzaak* van de wet, dat alle gerechtigheid vervuld dient te worden, indien Israël werkelijk zal leven tot in eeuwigheid. En daar is ook Christus, de Middelaar van de verzoening. En Deze buigt zich onder de eis van de wet. En Hij laat het voornemen van God niet los. Maar Hij gaat in grote liefde, en met het gemaakte voornemen in Zijn hart geschreven. Hij gaat als één voor allen! Hij is niet maar een *mens*, maar de *Zoon van de mensen*, met de grote gave van de unio mystica, welke het Hoofd met de leden verbindt, en de leden met het Hoofd! Hij slaat op Golgotha niet een slag in de lucht. Hij *probeert* maar niet iets, maar Hij komt naar Gods voornemen en Hij redt ze *allen* van de vloek van de wet, en schenkt ze *allen* het leven tot in eeuwigheid.

Deze unio mystica heeft geen oog gezien, geen oor gehoord, geen hart bedacht. Zij is *Gods gave* in Jezus Christus. Alleen van Hem geldt: allen in één begrepen.

Daarom, Mozes redt er niet één. Christus redt ze allen, die de Vader Hem gegeven heeft. En van *Hem* zal gezongen worden: “U bent geslacht en hebt ons voor God gekocht met Uw bloed” en Zijn verlossingswerk zal eeuwig voor onze aandacht staan.

[1] Overgenomen en licht gemoderniseerd uit: E.Th. van den Born, *Van Souvereine Liefde* (Goes: Oosterbaan & Le Cointre, z.j.).